

R O M A N I A
MINISTERUL EDUCATIEI NATIONALE
Str. Gen. Berthelot 28-30, Bucuresti – 70738, Tel.& Fax. (+40 1) 310.4214/3145420

Muzică Coregrafie Artă Teatrală

Programa
pentru

- obținerea gradului didactic II

Aprobate prin
Ordinul Ministrului Educației Naționale nr. 3442 / 21.03.2000

R O M Â N I A
MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

P R O G R A M E

pentru

Perfecționare prin:

A. Gradul didactic II

- MUZICA
- COREGRAFIE
- ARTĂ TEATRALĂ: - ARTA ACTORULUI
- ARTA ACTORULUI MÂNUITOR DE
PĂPUȘI ȘI MARIONETE

**- București -
2000**

Notă de prezentare

Curriculum pentru perfecționarea prin definitivare, grade didactice II și I și perfecționarea continuă, vine în ajutorul cadrelor didactice, pentru a preîntâmpina eventualele disfuncționalități determinate de pregătirea lor inițială, pentru a actualiza cunoștințele de specialitate și de pedagogie, de a le racorda pe toate acestea la probleme reformei învățământului din România.

Prezenta programă, temele de specialitate servesc personalității creatoare, competențelor specifice profesiei în conformitate cu unitățile de competență pentru profesia de cadru didactic. (□).

Potrivit art. 159 din Legea nr. 84/1995 perfecționarea personalului didactic din învățământul preuniversitar este un proces continuu și constituie un drept ce se realizează prin cursuri de specialitate, metodice și psihopedagogice organizate de institute de învățământ superior acreditate.

Ca o noutate, curriculum orientează întregul demers didactic dinspre audierea concertului, vizionarea spectacolului sau a substituentelor (muzicală, teatrală) spre formarea, dezvoltarea și aprofundarea deprinderilor și cunoștințelor specifice demersurilor artistice.

Prezenta programă urmărește:

- consolidarea pregătirii de specialitate corespunzătoare competenței didactice, a profesorului de educație muzicală generală, educație artistică de specialitate, coregrafie, artă teatrală;
- actualizarea bazei teoretice și practice privitoare la aspectele didactice fundamentale care se leagă de realizarea educației artistice în învățământul general și de specialitate;
- corelarea conținuturilor de specialitate cu planul cadru și curriculum național al actualei reforme în învățământ;
- rezolvarea problemelor de didactică în procesul de învățământ – predare, învățare, evaluare la diferite specialități, ținând cont de ciclurile curriculare I – II, III – VI, VII – IX, X – XII, dar și de nivelul aptitudinilor artistice ale elevilor;
- dezvoltarea capacităților de interpretare intră și interdisciplinare a conținuturilor și de formare a unei culturi curriculare.

(□) „Competențe pentru profesia de cadru didactic” Ministerul Educației Naționale, 1999 (competențe în plan teoretic, operațional și creator).

GRADUL II DIDACTIC

METODICA EDUCAȚIEI MUZICALE

Programa pentru studiul individual și pentru cursurile de pregătire în vederea susținerii examenului pentru gradul II didactic, își propune să servească dezvoltării personalității profesorului de muzică în baza competențelor în plan teoretic, operațional și creator stipulate în “Competențe ale profesiei de cadru didactic” prin :

- Consolidarea și aprofundare unităților de conținut din programa pentru definitivat
- Utilizarea unei arii bibliografice multidisciplinare care să permită motivații de ordin psiho-pedagogic, muzicologic, etnomuzicologic;
- Evitarea argumentărilor monodisciplinare și a soluțiilor metodice stereotipice;
- O ofertă tematică care să-i permită candidatului să-și valorifice propriile experiențe și idei

TEME DE SPECIALITATE

I. Curriculum de educație muzicală. (terminologie, analize)

- Standardele de performanță pentru educația muzicală: opinii, soluții;
- Curriculum la decizia școlii: tipuri, exemple.
- Probleme ridicate de educația muzicală, ca disciplină opțională.
- Modalități de organizare a conținuturilor educației muzicale: pe teme, pe domenii, pe criteriul cronologic; exemple comparate din manualele unice și cele alternative.
- Predarea, învățare în cadrul ariei curriculare, ”arte”: cerințe, perspective
- Cântul, Muzica, Educația Muzicală ca discipline de învățământ: caracteristici și deosebiri

II. Organizarea anticipată a activității didactice: proiectarea didactică

Probe predictive, de aptitudini muzicale utilizate de candidat

Forme:

- cu secvențe prestabilite, cu secvențe liberdimensionate, exemple tratate în aceste două ipostaze
- raportul dintre predare, învățare, evaluare în cele două tipuri de forme

- activitatea muzicală a elevului, componentă dominantă a formei moderne de educație muzicală; argumentare

Metode (procedee) speciale de predare, învățare evaluare a muzicii în școli:

- Metodele procesului de învățământ adaptate specificului orei de educație muzicală: metode expositiv-euristice, metode de tip algoritmatizat
- Metode specifice etapelor de educație muzicală numite convențional prenotație, notație, explicație.
- Raportul dintre etapele educației muzicale și ciclurile curriculare: de achiziții fundamentale, de dezvoltare, de observare și orientare, de aprofundare, de specializare:
  - obiectivele de referință ale etapelor, conținuturi, activități de învățare specifice, standardele de performanță și probele de evaluare aferente
- Necesitatea redefinirii etapelor de educație muzicală și a adaptării unor metode corespunzătoare ciclurilor curriculare
- Metode de educație muzicală recunoscute pe plan internațional: reprezentanți, caracteristici
- Metode de predare a muzicii în România: reprezentanți, caracteristici

4. Mijloace didactice

- Categoriile de mijloace și materiale didactice necesare procesului de educație muzicală;
- Repertoriul din colecțiile de piese vocale și instrumentale adaptate domeniilor educației muzicale și etapelor sale;
- Audiția muzicală activă: obiective și procedee de utilizare în ora de educație muzicală
- Locul audiției muzicale în metodele de educație muzicală recunoscute pe plan internațional

III. Metode de stimulare a creativității elevilor

- Metode de creativitate și posibilitatea adaptărilor în educația muzicală: jocul muzical de invenție, jocul didactic muzical, jocul de rol, brainstorming-ul, sinectica, concasarea, metoda 6-3-5;
- Subiecte, teme din manuale ce se pretează la o tratare inter- și multidisciplinară, exemple.

IV. Docimografia muzicală

Evaluarea ca act de apreciere a randamentului școlar

- Evaluarea predictivă, sumativă, caracteristici, deosebiri
- Procedeele evaluării continue și bugetul de timp al orei de educație

muzicală

- Perioada de evaluare sumativă: metode, procedee, mijloace, forme, rezultatele probelor sumative ca premise ale predării, învățării și evaluării ulterioare

Testarea act științific de apreciere a aptitudinilor muzicale prin instrumente standardizate.

- Probe-teste: conținut, deosebiri
- Tipuri de teste,
- Cerințele unei evaluări prin testare: probleme de organizare, aprecierea rezultatelor (diagnostic, prognostic) abilitarea profesorilor la competența de testare a aptitudinilor muzicale
- Probleme ale intonării juste a tronsoanelor melodico-ritmice

BIBLIOGRAFIE

Va fi utilizată bibliografia studiată pentru examenul de definitivat la care se adaugă următoarele titluri:

- Bogdan Tiberiu, Iulian Nica: ” *Copii excepționali*” E.D.P., București, 1970
- Dragu Anca, ” *Structura personalității profesorului*” I.P.C., 1996
- Gârboveanu Maria, ” *Stimularea creativității elevilor în procesul de învățământ*”, E.D.P., 1981
- Huizinga Johan, ” *Homo ludens*”, Univers, 1977
- Ilea Anca, ” *Muzica. Metodica pentru școli normale*” E.D.P., București 1992
- Ionescu C-tin, ” *Educația muzicală*” Ed. Muzicală, București, 1982
” *Psihologia muzicii*” Ed. Muzicală, București, 1984
- De Landsheare G. ” *Evaluarea continuă a elevilor*” E.D.P., București, 1980
- Munteanu Gabriela ” *De la didactică la educația muzicală*” Ed. Fundația România de mâine, București 1997
- Munteanu Gabriela ” *Metoda educației muzicale pentru gimnaziu și liceu*” Ed. Sigma, 1999
- Popescu Mihăiești Al. ” *Învățarea școlară*” Rev. ”Învățământul primar” nr. 1-2, București, 1995
- Rapin J.J. ” *Să descoperim muzica*” Ed. Muzicală, București, 1974
- Sen Alexandru ” *Educație și terapie*” E.D.P., București, 1978
- Ursu Magdalena ” *Culegere de cântece și îndrumări metodice pentru predarea muzicii în perioada prenotației*” Ed. Muzicală, București 1969

EDUCAȚIA ARTISTICĂ DE SPECIALITATE (MUZICĂ INSTRUMENTALĂ)

TEME DE SPECIALITATE

A. Istoria muzicii și estetica muzicală

Temele sunt comune cu cele din punctul A din cap. Educația artistică de specialitate pentru definitivat „Probleme de istoria muzicii, forme muzicale și estetică muzicală”.

Bibliografie

Va fi utilizată și bibliografia studiată pentru examenul de definitivare în învățământ, la care se adaugă:

- Bentoiu, P. – Imagine și sens, Ed. Muzicală, București, 1972
Berger, G.W. – Moduri și proporții în: „Studii muzicale”, vol. I, Ed. Muzicală, București, 1965
Berger, G.W. – Estetica sonatei clasice, Ed. Muzicală, București, 1981
Berger, G.W. – Estetica sonatei romantice, Ed. Muzicală, București, 1983
Ciocan, D. – Introducere în teoria limbajelor formale și a automatelor pentru muzicieni, vol. I, II, III, Lito. Conservatorul „C. Porumbescu”, București, 1979, 1982, 1984
Ciorța, T. – Cvartetele de Beethoven, Ed. Muzicală, București, 1968
Herman, V. – Formă și stil în noua creație românească, Ed. Muzicală, București, 1977
Herman, V. – Origini și dezvoltarea formelor muzicale, Ed. Muzicală, București, 1982
Niculescu, Șt. – Reflecții despre muzică, Ed. Muzicală, București, 1980
Niculescu, Șt. – Interferențe posibile în „Arta”, nr. 9-10, București, 1980
Țăranu, C. – Elemente de stilistică muzicală (sec. XX), vol I, Lito, Conservatorul „G. Dima”, Cluj Napoca, 1981
Toduță, S. – Formule muzicale ale Barocului (vol I-III), Ed. Muzicală, București, 1964-1978
* * * - Alte cursuri, prelegeri și studii de specialitate multiplicat
în cadrul universităților, academiilor și facultăților de artă.

Bibliografie suplimentară

- Bentoiu, P. – Deschideri spre lumea muzicii, Ed. Eminescu, București, 1973

- Bentoiu, P. – Gândirea muzicală, Ed. Muzicală, București, 1975
Berger, G.W. – Structuri sonore și aspectele lor armonice în: „Studii muzicologice”, vol. III, Ed. Muzicală, București, 1972
Berger, G.W. – Muzica simfonică, vol I-IV, Ed. Muzicală, București, 1974-1977
Berger, G.W. – Cvartetul de coarde de la Max Reger la Enescu, Ed. Muzicală, București, 1979
Eco, U. – Opera deschisă, Ed. pentru Literatura Universală, București, 1969
Vieru, A. – Cartea modurilor I, Ed. Muzicală, București, 1980.

B. Probleme de interpretare muzicală și analiza interpretativă comparată (separat pentru instrumente de coarde, suflat-percuție, pian-orgă)

I. Probleme de teorie a interpretării și elementele de semiologie

- Principii ale semioticii muzicale în realizarea stilistică și în alegerea resurselor interpretative, specifice fiecărui grup de instrumente.

II. Probleme de analiză interpretativă comparată

Analiza interpretării comparate, activitate formativă permanentă.

Analiza interpretativă comparată, ca mijloc de recunoaștere și diferențiere a diverselor școli, tendințe, stiluri de interpretare.

Aplicații practice ale problemelor de la punctele I și II specifice fiecărei grupe de instrumente:

1. Instrumente cu coarde

Principalii factori ai expresiei muzicale în interpretarea la instrumentele de coardă (articulația, intonația, frazarea, dinamica, agogica, timbrul, vibrato etc).

Analiza interpretativă a unor concerte instrumentale de compozitori clasici (W.A. Mozart, J. Haydn, I. Stammitz, K. D. Dittersdorf).

Școala românească: compozitori și interpreți care au contribuit la dezvoltarea muzicii românești pentru instrumente de coarde și a tehnicii instrumentelor respective.

Tradiția interpretativă enesciană.

Analize interpretative comparate.

2. Instrumente de suflat și percuție

Trăsături ale interpretului contemporan, atitudinea acestuia față de muzica diferitelor epoci stilistice și, îndeosebi, față de muzica românească. Se recomandă analiza interpretativă comparată a lucrărilor: G. Enescu – Cantabile și presto pentru flaut; Carmen Petra – Trei schițe pentru oboi; L. Comes – „Măguri II” pentru clarinet; P. Jelescu: - Rapsodia dobrogeană pentru fagot; Al. Pașcanu – Nocturnă pentru corn; Al. Velehorschii – Burlesce pentru trombon

(tuba); G. Enescu – „Legenda” pentru trompetă; Șt. Niculescu – Solo pentru marimbă și vibrafon.

Căi și mijloace de diferențiere interpretativă a lucrărilor muzicale aparținând stilului clasic și romantic din repertoriul instrumentelor de suflat (W.A. Mozart – Concertul în Sol major pentru flaut; J.Haydn – Concertul în Do major pentru oboi; C. M. von Weber – Concertul nr. 2 pentru clarinet și Concertul Fa major pentru fagot; J. Haydn – Concertul în Mi bemol major pentru trompetă; G.Fr. Händel – Concertul în Fa minor pentru trombon; R. Strauss – Concertul Mi bemol major nr. 1 pentru corn).

Aspecte estetice structurale și tehnice ale interpretării repertoriului contemporan, inclusiv cel românesc, la instrumentele de suflat și percuție: tendințe, maniere, școli. Analiza interpretativă comparată a lucrărilor: J.Ibert – Concertul nr. 1 pentru flaut; S. Toduță – Sonată pentru oboi; Al. Pașcanu – Balada pentru clarinet; P. Hindemith – Sonată pentru fagot și Sonata nr. 1 pentru corn; T. Ciornea – Sonata pentru trompetă; Al. Velehorsi – Sonatină pentru trombon; A. Jolivet – Concert pentru instrumente de percuție.

3. Pian-orgă

Principalii factori ai expresiei muzicale în interpretarea pianistică.

Particularități ale unor lucrări din repertoriul pianistic, reprezentativ pentru fiecare stil; realizarea lor instrumentală.

Se recomandă, spre ilustrarea celor două teme de mai sus, analiza interpretativă comparată a câte unei piese reprezentative pentru fiecare stil în viziunea unor interpreți consacrați pe plan mondial.

Interpretări comparate ale unor lucrări cu grad ridicat de complexitate în viziunea unor pianiști consacrați pe plan mondial.

Rolul asociațiilor cu alte domenii ale artei (literatură, poezie, plastică, arta actorului) în elaborarea imaginii muzicale.

C. Probleme contemporane ale tehnicii instrumentale

(separat pentru instrumente de coarde, suflători-percuție, pian-orgă)

1. Instrumente de coarde

Mișcările naturale și elementele modulării emisiei de sunet. Influența între sferele activității fiecărei mâini, relația dintre mișcările specifice ale mâinii stângi și ale mâinii drepte în configurația complexă a tehnicii instrumentelor cu coarde și arcuș.

2. Instrumente de suflat-percuție

Bazele mecanice și acustice ale emisiei sonore la instrumentele de suflat și percuție. Cunoașterea particularităților funcționale ale instrumentului, condiție de bază a formării unor mijloace tehnice de calitate;

Condiții și etape obligatorii în formarea și fixarea deprinderilor tehnice instrumentale (conștientizarea, exercițiul, automatismele, memorare, odihna, oboseala; aptitudini, talentul muzical).

3. Pian-orgă

Caracteristicile tehnicii pianistice profesioniste.

Privire generală asupra structurilor de bază ale tehnicii „de degete”.

Privire generală asupra structurilor de bază ale tehnicii „de braț”.

„Tușeul”, o problemă de tehnică.

Contribuții ale școlii de pian românești la dezvoltarea teoriei și practicii tehnicii instrumentale.

Modalități de verificare a nivelului tehnic al elevilor și studenților la examene și concursuri.

„Tehnica pianistică” – concept psiho-motric.

D. Metodica predării instrumentelor muzicale

(separat pentru instrumente de coardă, suflători-percuție, pian-orgă)

1. Instrumente cu coarde

Orientarea activă a profesorului în adecvarea metodelor și procedeele folosite de profesor la lecția de instrument în raport cu valabilitatea diferiților factori subiectivi și obiectivi ai cântatului la instrument și investigarea permanentă a personalității elevului în dezvoltarea sa muzical-instrumentală.

2. Instrumente de suflat-percuție

Principii de învățământ în predarea instrumentelor de suflat și percuție.

Specificul instrumentelor de suflat și percuție ca obiecte de învățământ, locul și rolul lor în școală.

Metode și procedee specifice formării și consolidării deprinderilor tehnice și artistice ale instrumentiștilor suflători și percuționiști.

Criterii muzical-didactice și estetice folosite în aprecierea și stabilirea nivelului tehnic și interpretativ al tinerilor instrumentiști.

Principii de docimologie în predarea instrumentelor de suflat-percuție.

Procese psiho-afective prezente în activitatea interpretativă.

3. Pian-orgă

Respectarea psihologiei vârstelor – criteriu sine qua non al succesului școlar pianistic.

Determinarea specificului predării pianului pentru fiecare ciclu de învățământ preuniversitar: primar, gimnazial, liceal cu implicațiile metodice corespunzătoare.

Aplicarea principiilor învățământului activ participativ ca factor determinant în formarea armonioasă a tânărului muzician instrumentist.

Elemente de metodologia auzului intern anticipativ la elevii aflați pe diferite trepte ale formării profesionale.

Tehnica pianistică – concept psihomotoric. Tehnica “generală” și tehnica “specială”. Privire asupra diverselor modalități de formare a tehnicii pianistice.

Metodologia studiului unei lucrări muzicale cu elevul instrumentist. Rezolvarea pasajelor dificile din lucrarea muzicală.

Formarea deprinderilor de studiu individual independent.

Metodologia citirii la prima vedere.

Metode și procedee de antrenare a memoriei muzicale a elevului instrumentist.

Indicații metodologice privind studiul individual.

Probleme specifice ale pedalizării în cadrul stilurilor interpretative. Coordonarea elementelor componente ale aparatului pianistic în tehnica pedalizării.

Curriculum național – București, 1999 (I.S.J.)

Sorin, C. – Dicționar de termeni pedagogici, București

Avachian, G. – Comentarii metodice la studiile pentru vioară de R. Kreutzer, Ed. Muzicală, București, 1965

Avachian, G. – Comentarii metodice la 24 capricii pentru vioară de P. Rode, Ed. Muzicală, București, 1966

Avesalon, I. – Metodica predării și studiului instrumentelor de suflat și percuție, Lito, Conservatorul “C. Porumbescu”, București, 1980

Barta, C. – Curs de metodica predării și a studiului instrumentelor de coarde (cu arcuș), Lito, Conservatorul “G. Dima”, Cluj Napoca, 1987 (ed. a II-a revizuită)

Bălan, Th.. – Principii de pianistică, Ed. Muzicală, București, 1966

Bejat, M. – Ce este talentul?, Ed. Științifică, București, 1967

Ciocan, D. – Introducere în teoria limbajelor formale și a automatelor pentru muzicieni, Lito, Conservatorul “C. Porumbescu” București, 1984, p. 10-27

Ciocan, D. – Elemente de teoria mulțimilor în muzică, Ed. Muzicală, București, 1985

Ciocan, D. – Probleme de semiotică muzicală, în: Studii de muzicologie, vol. XXI, Ed. Muzicală, București, 1988

- Cortot, A. – Muzica franceză pentru pian, Ed. Muzicală, București, 1966
- Cumpătă, D. – Probleme de metodică predării și studiului vioarei, Lito, Conservatorul “C. Porumbescu”, București, 1982
- Delson, V.I. – Sviatoslav Richter, Ed. Muzicală, București, 1962
- Eco, U. – Tratat de semiotică generală, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1985
- Fischer, D. – Sonatele pentru pian de Beethoven, Ed. Muzicală, București, 1966
- Geantă, L.; Manoliu, G. – Manual de vioară (vol. I, II, III, IV), Ed. Muzicală, București, 1961-1965
- Iampolski, I. – Digația la vioară, Ed. Muzicală, București, 1964
- Iarosevici, G. – Metodică predării instrumentelor de coarde, E.D.P., București, 1962
- Iarosevici, G. – Manual de violoncel (vol I și II), Ed. Muzicală, București, 1960
- Leahu, Al. – Maeștrii claviaturii, Ed. Muzicală, București, 1976
- Marcus, S. – Semne despre semne, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1979
- Marcus, S. – Artă și știință, Ed. Eminescu, București, 1986
- Mostras, K. – Intonația la violină, Ed. Muzicală, București, 1959
- Neuhaus, H.G. – Despre arta pianistică, Ed. Muzicală, București, 1960
- Pitiș, A.; Minei, I. – Tratat de artă pianistică, Ed. Muzicală, București, 1982
- Răducanu, M.D. – Metodică studiului și predării pianului, E.D.P., București, 1983
- Scheeser, R. – Metodică studiului și predării instrumentelor de coardă, Lito, Conservatorul “G. Enescu”, Iași, 1984
- Taban, V. – Prelegeri pentru perfecționarea cadrelor didactice de la specialitatea pian, Lito, Conservatorul “G. Dima”, Cluj Napoca, 1983
- Tănăsescu, Dr. – Dinu Lipatti, Ed. Muzicală, București, 1962
- Iliuț, V. – O carte a stilurilor muzicale, Ed. Acad. de Muzică, București, 1996
- Nemescu, O. – Capacitățile semnifice de muzică, Ed. Muzicală, București, 1983
- Apostol, P. – Probleme ale perfecționării procesului de învățământ, E.D.P., București, 19674
- Avesalon, I. – Principii generale de studiu și interpretare la instrumentele de suflat, Lito, U.M.B., 1993
- Bentoiu, P. – Imagine și sens, Ed. Muzicală, București, 1974
- Iliuț, V. – De la Wagner la contemporani, vol I și II, Ed. U.C., București, 1996
- Vancea, Z. – Creația muzicală românească, sec. XIX-XX, Ed. Muzicală București, 1989
- Berger, W.G. – Teoria generală a sonatei, Ed. Muzicală, București, 1987
- Berger, W.G. – Mozart – cultură și stil, Ed. Muzicală, București, 1991
- Erbiceanu, C. – Scrisori, vol. I și II, Ed. Muzicală, București, 1989, 1992
- Grove’s, G. – Dictionary of Music and musicians, Ed. Blom, London, 1994
- Pavlenko, C. – Cea mai mică metodă, Ed. Euro-marketing, București, 1991
- Piaget, J. – Psihologia copilului, E.D.P., București, 1980

Palnchard, E. – Pedagogia școlară contemporană, E.D.P., București, 1992
 Popa, A. – Pianofortele în oglinda timpului său, Ed. Muzicală, București, 1994
 Răducanu, D.M. – Principiile de didactică instrumentală, Ed. Moldova, Iași, 1994
 Șchiopu, M. – Psihologia vârstelor, E.D.P., București, 1995
 Constantinescu, G. și alții – Ghid de operă, Ed. Muzicală, București, 1971
 Dorizo, Al. – Vocea, mecanisme, afecțiuni, corelații, Ed. Muzicală, București, 1972
 Dufrene, M. – Fenomenologia experienței estetice, Ed. Meridiane, București, 1976
 Florescu, A. – Contrapunct liric, Ed. Muzicală, București, 1987
 Ionescu-Arbore, A. – Interpretul teatrului liric, Ed. Muzicală, București, 1984
 Livescu, A. – Despre dicțiune, Ed. Științifică, București, 1986
 Husson, R. – Vocea cântată, Ed. Muzicală, București, 1962
 Moisescu, T.; Păun, N. – Opereta, Ed. Muzicală, București, 1969
 Secăreanu, N. – Cântărețul artist, Ed. Muzicală, București, 1965
 Niculescu-Basu, G. – Cum am cântat eu, Ed. Muzicală, București, 1982
 Avesalon, I. – Principii generale de studiu și interpretare la instrumentele de suflat moderne, Academia de muzică din București, 1997
 Goia, I. – Metodica predării instrumentelor de suflat, Universitatea de Arte „G. Enescu”, Iași

Bibliografie suplimentară

Avesalon, I. – Dezvoltarea sensibilității muzicale, Lito, Conservatorul “C. Porumbescu”, București, 1978
 Avesalon, I. – Studiul clarinetului. (Metodă progresivă pentru începători), Lito, Conservatorul “C. Porumbescu”, București, 1986
 Apostol, P. – Trei meditații asupra culturii, Ed. Dacia, Cluj, 1970
 Bîrcă, A. – Sistematizare în predarea scrierii muzicale, E.D.P., București, 1970
 Bianu, V.V. – Vioara. Istorie, construcție, verniu, Ed. Tehnică, București, 1957
 Costin, M. – Vioara, maestrul și arta ei, Ed. Muzicală, București, 1964
 Giesecking, W. – Așa am devenit pianist, Ed. Muzicală, București, 1987
 Hegyasi, Z. – Vioara și constructorii ei, Ed. Muzicală, București, 1962
 Ionescu, C. – Psihologia muzicii (vol. I), Ed. Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, București, 1982
 Long, K. – La pian cu Claude Debussy, Ed. Muzicală, București, 1968
 Long, K. – La pian cu Gabriel Faure, Ed. Muzicală, București, 1970
 Plett, E. – Știința textului și analiza de text, Ed. Univers, București, 1983
 Tănăsescu, Dr. – Tratat de pianistică, Lito, Conservatorul “C. Porumbescu”, București, 1986-1988
 Tănăsescu, Dr. – Probleme de înțelegere și redarea textului pianistic beethovenian, Revista “Muzica”, nr. 12/1970

Teflov, B.M. – Probleme de psihologia muncii și artei, Ed. de Stat pentru Literatură și Știință, București, 1952

Urmă, D. – Acustică și muzică, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1982

* * * - Alte cursuri, prelegeri și studii de specialitate multiplicat
în cadrul universităților, academiilor și facultăților de artă.

CANTO

TEME DE SPECIALITATE

A. Probleme de istoria muzicii și estetică muzicală și forme muzicale

Temele sunt comune cu cele din punctul A din cap. Educația artistică de specialitate pentru definitivat „Probleme de istoria muzicii, forme muzicale și estetică muzicală”.

B. Probleme de interpretare muzicală și analiza interpretativă comparată

I. Probleme de interpretare muzicală

- Înțelegerea structurii interioare a compoziției vocale, descoperirea căilor principale, a sensului arhitectural și a raporturilor dintre diferitele elemente care alcătuiesc structura ei.
- Relația dintre imaginea sonoră – vocală și atitudinea, comportamentul întregului corp - în scenă – în timpul cântatului (recital, concert, spectacol etc.).
- Importanța însușirii artei actorului pentru cântărețul de operă și relația care se stabilește între cântul vocal și expresia actoricească.

II. Probleme de analiză comparată

- Rolul „înregistrărilor” de lucrări celebre interpretate de mari interpreți, în formarea tânărului interpret vocal.
- Rolul „interpretărilor pe viu” ale lucrărilor muzical – vocale; manifestarea liberă a creației interpretului – cântăreț, de fiecare dată o alta, neputându-se repeta identic.
- Funcțiile practice ale stilisticii muzical – vocale, sinteză a tuturor disciplinelor muzicale, alături de o bogată cultură generală.
- Principalii factori ai expresiei muzicale în interpretarea repertoriului vocal.
- Compozitorii și interpreții care au contribuit la dezvoltarea tehnicii vocale, a formelor și genurilor muzical – vocale.
- Coordonatele muzical – vocale ale stilului lui Verdi și a epocii sale.

C. Probleme contemporane ale tehnicii de cânt

1. Bazele științifice ale cântului:

- anatomofizilogice
- psihologice
- acustice
- fonetice

2. Mecanisme fonatiei – diverse teorii

3. Importanța tehnicii vocale în cântul de performanță și principalele sale aspecte:

- tehnica respirației și antrenamentul respirator
- emisia vocală
- articulație și pronunție

4. Mijloace de realizare a tehnicii vocale

- vocalize și clasificarea lor
- exerciții
- studii
- lucrări muzicale de repertoriu

D. Metodica predării cântului

(Teme de metodică)

Specificul cântului vocal ca obiect de învățământ.

Principii de învățare în perioada cântului vocal.

Capacitatea și receptivitatea elevului în studierea cântului.

Logica procesului de predare și învățare a cântului.

Școala românească de cânt vocal.

Raportul profesor-elev în predarea și învățarea cântului.

Metodica formării și cultivării vocii ca “instrument” al practicii artistice profesionale (timbru, întindere, amplitudine, rezistență etc.).

Metodica predării respirației (respirația naturală, respirația în cânt, tipuri de respirație, antrenamentul respirator).

Metodica predării emisiei vocale (atac, emisie, omogenitate, suplețe etc.).

Metodica predării dicțiunii (vocalism, consonantism, articulație, pronunție etc.).

Pregătirea, organizarea și desfășurarea lecției de cânt (tipuri de lecție, metode, procedee etc.).

Metodica predării cântului cu acompaniament: vocalize-studii, repertoriu etc.

Susținerea și exemplificarea practică a problematicii specifice cântului vocal conform programelor analitice din învățământul de specialitate.

Bibliografie

- Constantinescu, Gr. și alții – Ghid de operă, Ed. Muzicală, București, 1971.
Cosma, V. – Elena Teodorini, Ed. Muzicală, București, 1967
Cristescu, D. – Cântul, Ed. Muzicală, București, 1963
Dorizzo, Al. – Vocea, mcanisme, afecțiuni, corelații, Ed. Muzicală, București, 1972
Dufrenne, M. – Fenomenologia experienței estetice, Ed. Muzicală, București, 1976
Florescu, A. – Contrapunct liric, Ed. Muzicală, București, 1987
Gîrbea, St.; Cotul, G. – Fenoediologie, E.D.P., București, 1967
Ionescu-Arbore, A. – Interpretul teatrului liric, Ed. Muzicală, București, 1984
Ionescu-Arbore, A. – Realizarea spectacolului liric, Ed. Muzicală, București, 1992
Ionescu, A. – Unele probleme de metodica predării cântului, Ed. C.C.S.S., București, 1971
Livescu, A. – Despre dicțiune, Ed. Științifică, București, 1965
Secăreanu, N. – Cântărețul artistic, Ed. Muzicală, București, 1965
* * * - Alte cursuri, prelegeri și studii de specialitate multiplicat
în cadrul universităților, academiilor și facultăților de artă.

Bibliografie suplimentară

- Hussen, R. – Vocea cântului, Ed. Muzicală, București, 1962
Moisescu, T.; Păun, M. – Opereta, Ed. Muzicală, București, 1969
Niculescu-Basu, G. – Cum am cântat eu, Ed. Muzicală, București, 1962
Stan, S. – Tehnica vorbirii scenice, Ed. C.C.E.S., București, 1967
Șerfezi, I. – Metodica predării muzicii, E.D.P., București, 1987
* * * – Cursurile de specialitate și metodică elaborate în cadrul celor trei
academii de muzică din țară, Ed. Muzicală, București, 1984.

